

SPEEL MET VUUR

Eerder verschenen van Tess Gerritsen bij The House of Books:

Meisje vermist
Hartslag
Diagnose besmet
Koud bloed
Alarmfase Rood
Koud hart

RIZZOLI & ISLES-THRILLERS

Sterf twee keer
De laatste sterft
Het stille meisje
Sneeuwval
Het aandenken
De Mefisto Club
Verdwijn
Zustermoord
De zondares
De leerling
De chirurg

Tess Gerritsen

Speel met vuur

the house of books

Oorspronkelijke titel: *Playing with Fire*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Ballantine Books, New York 2015
© Tess Gerritsen, 2015
© Vertaling uit het Engels: Els Franci-Ekeler, 2015
© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2015
Omslagontwerp: Studio Jan de Boer BNO, Amsterdam
© Omslagfoto: Aleksandra Gigowska / Shutterstock
Foto auteur: © Spiley / Petra van Vliet
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 4911 5
ISBN 978 90 443 4912 2 (e-book)
NUR 332

www.thehouseofbooks.com
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Julia

De geur van oude boeken, dat specifieke aroma van broze pagina's en versleten leer, komt me tegemoet zodra ik over de drempel stap. De andere antiekwinkels in dit met kinderhoofdjes geplaveide straatje hebben de airconditioning aan en de deur dicht om de hitte buiten te houden, maar bij deze winkel staat de deur uitnodigend open. Het is mijn laatste middag in Rome, de laatste gelegenheid om een aandenken aan deze reis te kopen. Voor Rob heb ik al een zijden stropdas gekocht en voor mijn driejarige dochtertje Lily een schandalig duur jurkje met ruches, maar voor mezelf heb ik nog niets gevonden. In de etalage van dit antiquariaat zie ik iets van mijn gading.

Binnen is het zo donker dat het even duurt voordat mijn ogen zich hebben aangepast. Buiten is het bloedheet, maar hier is het eigenaardig koel, alsof ik een grot ben binnengegaan waarin warmte noch licht kan doordringen. Geleidelijk aan begin ik vormen te onderscheiden. Ik zie overvolle boekenplanken, oude hutkoffers en in een hoek een vlekkerig middeleeuws harnas. Aan de muren hangen opzichtige olieverfschilderijen, waar vergeelde prijskaartjes aan hangen. Ik heb er geen erg in dat de winkeleigenaar zich in een alkoof bevindt en schrik als hij opeens in het Italiaans iets tegen me zegt. Ik draai me om en zie een kabouterachtige man met wenkbrauwen die op besneeuwde rupsen lijken.

'Sorry,' zeg ik. '*Non parlo italiano.*'

'*Violino?*' Hij wijst naar de vioolkist die ik op mijn rug draag. Het instrument is zo kostbaar dat ik het nooit in een hotelkamer achterlaat, maar altijd bij me houd. '*Musicista?*' vraagt hij. Hij begint luchtviool te spelen, laat met zijn rechterhand een onzichtbare strijkstok heen en weer gaan.

'Ja, ik ben musicus. Uit Amerika. Ik heb vanochtend opgetreden

op het festival.’ Hij knikt beleefd, maar ik geloof niet dat hij Engels spreekt. Ik wijs naar het boek in de etalage. ‘Zou ik dat boek mogen zien? *Libro. Musica.*’

Hij reikt in de etalage naar de muziekbundel en overhandigt hem aan mij. Je kunt zien dat het een oud boek is: bij aanraking dreigen de randjes van de bladzijden af te brokkelen. Het is een Italiaanse uitgave. Op de omslag staat het woord ‘Gypsy’ en een afbeelding van een man met wild haar die viool speelt. Ik sla het open bij het eerste stuk, een compositie in mineur. Ik ken het niet, maar zie dat het een klaaglijke melodie is en mijn vingers jeuken meteen om het te spelen. Dit is precies waar ik altijd naar op zoek ben: oude, vergeten muziek die het verdient opnieuw ontdekt te worden.

Als ik verder blader, valt er een losse pagina uit het boek. Hij zeilt naar beneden en komt op zijn kop op de vloer terecht. Hij hoort niet bij het boek. Het is een los vel muziekpapier, in potlood volgekrabbeld met noten. Erboven staat in elegante, zwierige letters de titel.

Incendio, door L. Todesco.

Ik lees de eerste paar maten, speel in gedachten de noten en weet meteen dat het een prachtige wals is. Hij begint als een eenvoudige melodie in e-mineur, maar na de zestiende maat wordt de muziek steeds ingewikkelder. Vanaf de zestigste maat tuimelen de noten over elkaar heen en staan er onverwachte voortekens die voor schrijnende klanken zorgen. Ik keer de pagina om. Op de achterzijde staan de maten heel dicht volgekriebeld. Een reeks arpeggio’s zweept de melodie op tot een koortsachtige muzikale maalstroom waar ik kippenvel van krijg.

Ik móét deze muziek hebben.

‘*Quanto costa?*’ vraag ik. ‘Voor dit losse vel en het boek?’

De winkeleigenaar bekijkt me met een geslepen blik. ‘*Cento.*’ Hij pakt een pen en schrijft het bedrag in zijn handpalm.

‘Honderd euro? Dat meent u niet.’

‘*È vecchio.* Oud.’

‘Niet zó oud.’

Hij haalt zijn schouders op. Het gebaar zegt: graag of niet. Hij heeft gezien hoe begerig ik keek. Hij weet dat hij een exorbitante prijs kan vragen voor dit beduimelde boek met zigeunerliederen en dat ik hem

die ook zal betalen. Muziek is het enige waaraan ik me te buiten ga. Ik verwen mezelf nooit met kleding, sieraden of designerschoenen; het enige accessoire waar ik om geef is de tweehonderd jaar oude viool die ik op mijn rug draag.

Ik pak de kassabon aan, verlaat de winkel en kom weer terecht in de stroperige warmte. Gek, dat ik het in de winkel zo koud had. Ik kijk nog eens om maar zie geen airconditioning. Op de gevel staan twee identieke waterspuwers. Een zonnestraal ketst af op de koperen Medusa-kop van de klopper op de deur, die nu dicht is. Ik zie dat de antiquair door het stoffige raam van de etalage naar me kijkt. Dan laat hij de luxaflex zakken en is hij uit mijn zicht verdwenen.

Mijn man is verguld met de stropdas die ik in Rome voor hem heb gekocht. Voor de spiegel in onze slaapkamer strikt hij behendig de zachte, zijden stof. 'Net wat ik nodig had om de bestuursvergadering van vandaag een beetje sjeu te geven,' zegt hij. 'Als die lui deze kleuren zien, vallen ze vast niet in slaap als ik over cijfers begin te praten.' Rob is op zijn achtendertigste nog net zo slank en fit als op onze trouwdag, alhoewel er de afgelopen tien jaar wel wat grijze haren aan zijn slapen zijn verschenen. In zijn gesteven witte overhemd met de gouden manchetknopen ziet hij eruit als het prototype van de nauwgezette accountant. In zijn leven draait alles om cijfers: winst en verlies, debet- en creditposten. Hij bekijkt de wereld in wiskundige termen en doet alles met geometrische precisie, zelfs zoals hij de brede slip van de stropdas onder de smalle doorhaalt en tot een perfecte knoop strikt. Ik ben heel anders. De enige cijfers waar ik om geef, zijn die van symfonieën, opera en bladmuziek. Rob zegt altijd dat hij daarom verliefd op mij is geworden: omdat ik, in tegenstelling tot hem, een kunstenaars ben, een luchtwezen dat in de zon danst. Toen ik hem pas had leren kennen, was ik bang dat de verschillen in onze karakters een kloof tussen ons zouden creëren, dat Rob, die zo stevig met beide voeten op de grond staat, er op den duur genoeg van zou krijgen voortdurend te moeten voorkomen dat het luchtwezen bij hem zou wegweven. Maar we zijn inmiddels tien jaar verder en nog steeds verliefd.

Hij strijkt over de stropdas en glimlacht naar me in de spiegel. ‘Wat was je trouwens vroeg op.’

‘Mijn tijd klok staat nog op Rome. Daar is het nu twaalf uur ’s middags. Dat is het voordeel van jetlag. Ik kan deze dag mooi uitbuiten.’

‘Tegen het middaguur zal het je opbreken. Zal ik Lily naar het kinderdagverblijf brengen?’

‘Nee, ik hou haar vandaag thuis. Ik voel me een beetje schuldig dat ik een hele week weg ben geweest.’

‘Nergens voor nodig. Je tante Val heeft zoals altijd al je taken liefdevol overgenomen.’

‘Ja, maar ik heb Lily erg gemist en wil haar vandaag gezellig bij me houden.’

Hij draait zich naar me om. De nieuwe stropdas hangt precies centraal. ‘En wat zijn de plannen?’

‘Ik heb wel zin om naar het zwembad te gaan. Het is zo warm. En daarna kunnen we naar de bibliotheek om wat nieuwe boeken te halen.’

‘Goed idee.’ Hij bukt zich om me te kussen. Zijn gladgeschoren gezicht ruikt citrusfris. ‘Ik heb je gemist, schat,’ zegt hij zachtjes. ‘Misschien kan ik de volgende keer ook vrij nemen, dan gaan we samen. Dat is veel...’

‘Mama, mama! Kijk eens wat mooi!’ Lily, ons driejarige dochttertje, danst de slaapkamer binnen en maakt een pirouette in het jurkje dat ik in Rome voor haar heb gekocht. Ze wilde het gisteravond meteen passen en toen weigerde ze het uit te trekken. Ze springt als een aapje tegen me op en we vallen samen lachend op het bed. Er ruikt niets zo lekker als je eigen kind. Ik wil iedere molecuul van haar inademen, haar in mijn lichaam opnemen zodat we weer één kunnen worden. Als ik de giechelende massa blond haar en lavendelkleurige ruches knuffel, laat Rob zich ook op het bed vallen en slaat zijn armen om ons heen.

‘De twee mooiste meisjes op de hele wereld,’ roept hij. ‘En ze zijn van mij!’

‘Papa, blijf thuis,’ beveelt Lily.

‘Kon dat maar, lieverd.’ Rob geeft haar een zoen en staat met tegen-

zin op. ‘Papa moet naar kantoor, maar jij boft, want jij mag de hele dag bij mama blijven.’

‘Kom, dan gaan we onze badpakken aantrekken,’ zeg ik tegen haar. ‘We gaan hier een echte vakantiedag van maken.’

En dat doen we. We amuseren ons de hele ochtend in het zwembad, eten tussen de middag pizza en ijs en gaan dan naar de bibliotheek waar Lily twee nieuwe prentenboeken uitkiest over ezels, haar lievelingsdier. Als we tegen drieën thuiskomen, sta ik te tollen van vermoeidheid. Zoals Rob al had voorspeld, breekt de jetlag me nu op. Het liefst was ik in bed gekropen om een paar uur te slapen.

Lily is echter helemaal niet aan een dutje toe. Ze sleept de doos met haar oude babykleertjes naar het terras waar Juniper, onze bejaarde kat, ligt te doezelen. Lily vindt het schitterend om Juniper aan te kleden. Ze zet hem een mutsje op en probeert een van zijn voorpoten in een mouw te steken. Het goeiige dier laat het zich allemaal welgevallen en trekt zich er niets van aan dat hij wordt uitgedost in kanten jurkjes.

Terwijl Juniper zijn fashion make-over krijgt, haal ik mijn viool en zet een muziekstandaard op het terras. Ik blader in de bundel met de zigeunermuziek. Het losse vel bladmuziek glijdt eruit en landt naast mijn voeten, met de titel naar boven. *Incendio*.

Ik heb er niet meer naar gekeken sinds ik het boek in Rome heb gekocht. Als ik het blad vastzet op de muziekstandaard denk ik aan de schemerige winkel en de antiquair die als een holbewoner in de alkoof zat. Ik krijg opeens kippenvel, alsof de kilte van de winkel aan de bladmuziek is blijven hangen.

Ik stem mijn viool en begin te spelen.

Op zo’n zwoele dag als vandaag is de klank van het instrument dieper, rijker. De eerste tweeëndertig maten van de wals klinken net zo mooi als ik me die had voorgesteld, een droeve klaagzang gezongen in een trieste bariton. Vanaf maat veertig volgen de noten elkaar sneller op. De melodie wordt steeds grilliger door de toegevoegde voortekens. Het zweet breekt me uit van de moeite die het me kost zuiver te spelen en het tempo bij te houden. Het lijkt wel alsof mijn strijkstok een eigen leven leidt, alsof hij behekt is en ik alles op alles moet zetten om hem te kunnen blijven vasthouden. O, wat een schitterende mu-

ziek! Wat een prachtig concertstuk zal dit zijn als ik het meester kan worden. De noten klauteren over de akkoorden. Opeens verlies ik de macht erover en klinkt alles vals. Mijn linkerhand verkrampt terwijl de muziek zichzelf tot nieuwe hoogtepunten opzweept.

Een handje grijpt mijn been. Ik voel iets warmes en nats.

Ik stop met spelen, kijk naar beneden en zie Lily naar me staren. Haar ogen zijn net heldere meertjes met turkoois water. Zelfs als ik geschrokken het stuk tuingereedschap uit haar met bloed besmeurde hand loswring, wordt het water in die blauwe ogen door geen enkel rimpeltje verstoord. Ik kijk naar haar blote voetjes en volg de rode afdrukken die ze op de flagstones van het terras hebben gemaakt tot ik zie waar het bloed vandaan komt.

En dan begin ik te gillen.

Rob helpt me het bloed van de terrastegels te schrobben. De arme Juniper ligt in een zwarte vuilniszak zijn begrafenis af te wachten. We hebben helemaal achter in de tuin een gat gegraven, achter de sering, zodat ik het graf niet voortdurend hoef te zien. Juniper was achttien jaar en bijna blind, een lieve metgezel die een beter hiernamaals verdient dan in een vuilniszak, maar ik was zo van streek dat ik niets beters wist te verzinnen.

‘Het moet een ongelukje zijn geweest,’ zegt Rob. Hij doopt de borstel in de emmer. Het water krijgt een misselijkmakende roze kleur. ‘Lily moet zijn gestruikeld en toevallig precies boven op hem zijn gevallen. Nog een geluk dat ze dat ding niet met de punt naar boven vasthield, anders was ze misschien een oog kwijtgeraakt. Of nog erger.’

‘Rob, ik heb Juniper zelf in die vuilniszak gedaan. Ik heb hem gezien. Hij had niet één steekwond, maar drie. Het lijkt me sterk dat Lily driemaal is gestruikeld.’

In plaats van antwoord te geven, pakt hij het moordwapen, een onkruidsteker met een scherpe punt. ‘Waar heeft ze dit ding eigenlijk vandaan?’ vraagt hij.

‘Ik moet vergeten zijn hem op te bergen toen ik vorige week onkruid heb gewied.’ Er zit bloed aan de punt. Ik ril en wend mijn ogen ervan af. ‘Rob, vind jij haar reactie niet vreemd? Ze steekt Juniper dood en vraagt me een paar minuten later om een glaasje sap. Ik snap niet hoe ze hier zo kalm onder kan blijven.’

‘Ze is te jong om het te kunnen bevatten. Een kind van drie begrijpt nog niet wat doodgaan is.’

‘Ze moet hebben geweten dat ze hem pijn deed. Hij moet een of ander geluid hebben gemaakt.’

‘Maar jij hebt niets gehoord?’

‘Ik was aan het vioolspelen. Lily zat hier met Juniper. Ze was gewoon met hem aan het spelen, tot...’

‘Misschien heeft hij haar gekrabd en heeft ze geschrokken gereageerd.’

‘Nee, ook niet. Bekijk haar armen maar. Er zit geen schrammetje op. Je weet wat een lieve kat hij was. Je kon aan zijn haar trekken, op zijn staart trappen, hij deed nooit iets terug. Ik heb hem gekregen toen hij nog maar een paar weken oud was. Dat hij nu op deze manier moest sterven...’ Mijn stem hapert. Ik ga in een tuinstoel zitten, omdat het me opeens allemaal te veel wordt, het verdriet en de vermoeidheid. En het schuldgevoel, omdat ik mijn lieve makkertje niet heb kunnen redden toen hij op een paar meter afstand van me doodbloedde. Rob komt naast me staan en legt onbeholpen zijn hand op mijn schouder. Hij heeft geen idee hoe hij me zou kunnen troosten. Mijn logisch ingestelde, wiskundige echtgenoot raakt altijd de kluts kwijt als hij een vrouw ziet huilen.

‘Stil maar. Stil maar,’ zegt hij. ‘We kunnen altijd een nieuwe kat nemen.’

‘Doe niet zo raar. Na wat ze Juniper heeft aangedaan?’

‘Oké, dat was een dom idee, maar neem het Lily alsjeblieft niet kwalijk. Zij mist Juniper vast net zo erg als wij. Ze beseft alleen niet ten volle wat er is gebeurd.’

‘Mama?’ roept onze dochter vanuit haar slaapkamer, waar ik haar naartoe heb gebracht om een dutje te doen.

Alhoewel ze om mij riep, is het Rob die haar uit bed tilt en op schoot neemt in de schommelstoel waarin ik altijd zat als ik haar de borst gaf. Ik denk aan de tijd dat ze een zuigeling was en ik hier ’s nachts uren met haar zat, met haar fluwelen wangetje op mijn borst. Vermoeiende maar wondermooie nachten, waarin ik haar helemaal voor mezelf had. Dan keek ik naar haar en fluisterde: ‘Probeer dit te onthouden. Probeer altijd te onthouden hoeveel mama van je houdt.’

‘Poes is dood.’ Lily drukt huilend haar gezichtje tegen Robs borst.

‘Ja, meiske,’ zegt Rob zachtjes. ‘Juniper is nu in de hemel.’

‘Is dergelijk gedrag normaal voor een kind van drie?’ vraag ik de kinderarts als we een week later op het consultatiebureau zijn. Dokter Cherry is bezig Lily te onderzoeken en geeft niet meteen antwoord op mijn vraag. Lily begint te giechelen als hij op haar buikje drukt. Hij komt op me over als iemand die echt van kinderen houdt en Lily reageert daarop door haar beste beentje voor te zetten. Ze draait gehoorzaam haar hoofd heen en weer zodat hij haar trommelvliezen kan bekijken en opent haar mondje zo breed mogelijk zodat hij de tongspatel erin kan steken. Mijn mooie dochtertje weet iedere man voor zich in te nemen, zo klein als ze is.

Uiteindelijk richt hij zich op en kijkt me aan. ‘Agressief gedrag is niet noodzakelijkerwijs iets om je zorgen over te maken. Op deze leeftijd raken kinderen snel gefrustreerd omdat ze zich nog niet adequaat kunnen uitdrukken, en u zei zelf dat Lily nog steeds in zinnen van drie of vier woorden spreekt.’

‘Moet ik me daar zorgen over maken? Dat ze nog niet zo goed praat als andere kinderen?’

‘Nee, nee. De mijlpalen in de ontwikkeling zijn niet voor ieder kind gelijk. Er bestaat grote verscheidenheid en Lily ontwikkelt zich op alle andere gebieden heel goed. Lengte, gewicht, motorische vaardigheden, allemaal normaal.’ Hij trekt haar overeind en lacht naar haar. ‘Grote meid. Ik wou dat al mijn patiëntjes zich zo keurig gedroegen als jij. U ziet hoe aandachtig ze luistert. Ze let echt op wat ik zeg.’

‘Maar wat ze onze poes heeft aangedaan, kan dat erop wijzen dat ze...’ Ik zwijg als ik merk dat Lily naar me kijkt en ieder woord in zich opneemt.

‘Mevrouw Ansdell,’ zegt de arts rustig, ‘als u Lily nu eens even naar de speelruimte brengt en dan naar mijn spreekkamer komt, dan kunnen we dit onder vier ogen bespreken.’

Hij heeft uiteraard gelijk. Mijn intelligente, oplettende dochter begrijpt vermoedelijk veel meer dan ik denk. Ik draag haar van de onderzoekkamer naar de speelruimte. Die ligt vol speeltjes, gekleurde plastic spullen zonder scherpe randen en zonder kleine onderdelen die kunnen worden ingeslikt door gulzige mondjes. Een jongetje van Lily’s leeftijd zit op zijn knieën op de vloer en maakt motorgeluiden terwijl

hij een rode vuilnisauto over het tapijt duwt. Ik zet Lily neer. Ze loopt rechtstreeks naar een laag tafeltje met een theepot en plastic kopjes, pakt de theepot en schenkt onzichtbare thee. Hoe weet zij hoe dat moet? Ik vraag nooit mensen op de thee en toch vertoont mijn dochter typerend meisjesgedrag, terwijl het jongetje met een auto speelt.

Ik ga naar de spreekkamer. Dokter Cherry zit achter zijn bureau. Door het raam kunnen we de twee kinderen in de aangrenzende kamer in de gaten houden, maar zij kunnen ons niet zien want aan hun kant is het raam een spiegel. Ze spelen apart en negeren elkaar volkomen in hun afzonderlijk jongens- en meisjeswereld.

‘Ik vind dat u dit incident te zwaar opvat,’ zegt hij.

‘Ze is pas drie en heeft nu al onze kat vermoord.’

‘Hebt u geen enkel waarschuwingssignaal opgevangen? Geen enkel teken dat ze van plan was hem kwaad te doen?’

‘Nee. Ik had Juniper al voor mijn huwelijk. Lily heeft hem haar hele leven gekend en was altijd lief voor hem.’

‘Wat zou de oorzaak van haar agressieve gedrag kunnen zijn? Was ze boos of gefrustreerd?’

‘Nee, ze zat lief te spelen. Ze gingen altijd zo gemoedelijk met elkaar om, dat ik hen rustig hun gang liet gaan, terwijl ik aan het vioolspelen was.’

Hij haakt in op mijn laatste woorden. ‘Ik neem aan dat u zich goed moet concentreren als u viool speelt.’

‘Ik was een nieuw stuk aan het uitproberen. Daar had ik inderdaad al mijn aandacht voor nodig.’

‘Misschien lag het daaraan. U was met iets anders bezig en zij probeerde uw aandacht te trekken.’

‘Door onze kat dood te steken?’ Ik stoot ongelovig een lachje uit. ‘Nogal drastisch, vindt u niet?’ Ik kijk door het raam naar mijn goudharige dochttertje dat zo zorgvuldig onzichtbare thee schenkt. Ik was er liever niet over begonnen, maar voel me gedwongen hem ernaar te vragen: ‘Ik heb op internet een artikel gelezen over kinderen die dieren martelen. Dat schijnt een heel veeg teken te zijn. Het kan betekenen dat het kind ernstige emotionele problemen heeft.’

‘Mevrouw Ansdell,’ zegt hij met een vriendelijke glimlach. ‘Lily

wordt later heus geen seriemoordenaar. Als ze vaker dieren martelde of als er in uw familie meer personen waren met neiging tot geweldpleging, zou ik me misschien iets meer zorgen maken.'

Ik geef daarop geen antwoord. Hij fronst als ik blijf zwijgen.

'Is er iets wat ik moet weten?' vraagt hij dan rustig.

Ik haal diep adem. 'We hebben in onze familie probleemgevallen. Psychische aandoeningen.'

'In uw eigen familie of die van uw man?'

'In de mijne.'

'Daarover staat niets in Lily's dossier.'

'Ik heb er ook nooit iets over gezegd. Ik dacht niet dat zoiets erfelijk kon zijn.'

'Dat wát niet erfelijk kan zijn?'

Ik weeg mijn woorden af, want ik wil hem naar waarheid antwoorden, maar hem niet meer vertellen dan noodzakelijk is. Niet meer dan ik kwijt wil. Weer kijk ik door het raam naar mijn liefvallige dochttertje. 'Het is kort na de geboorte van mijn broertje gebeurd. Ik was zelf pas twee, dus herinner ik me er niets van. Ik hoorde het later van mijn tante. Ze zei dat mijn moeder een of andere zenuwinzinking had gekregen en naar een inrichting was gestuurd, omdat men vond dat ze een gevaar vormde voor haar omgeving.'

'Gezien de timing van die zenuwinzinking klinkt het als een geval van postnatale depressie of een psychose.'

'Ja, dat was de diagnose, naar ik heb gehoord. Ze is door meerdere psychiaters onderzocht en zij kwamen allemaal tot de conclusie dat ze niet toerekeningsvatbaar was en niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor wat er was gebeurd.'

'Wat is er precies gebeurd?'

'Mijn broertje... de baby...' Mijn stem verzacht tot een fluistering. 'Ze heeft hem laten vallen. Hij heeft dat niet overleefd. Ze scheen waandenkbeelden te hebben. Stemmen te horen.'

'Het spijt me dat te horen. Het moet voor het hele gezin een erg zware tijd zijn geweest.'

'Vooral voor mijn vader. Hij had niet alleen zijn zoontje verloren, maar zijn vrouw moest worden opgenomen.'

‘U zei dat uw moeder is opgenomen in een psychiatrische inrichting. Is ze uiteindelijk hersteld?’

‘Nee. Ze is daar twee jaar later gestorven aan de gevolgen van een blindedarmontsteking. Ik heb haar nooit echt gekend, maar nu moet ik aldoor aan haar denken, want ik vraag me af of Lily... of wat zij met onze kat heeft gedaan...’

Nu begrijpt hij waar ik zo bang voor ben. Met een zucht zet hij zijn bril af. ‘Wees gerust, er bestaat geen verband tussen deze dingen. De genetica aangaande gewelddadig gedrag is lang niet zo eenvoudig als dat we bijvoorbeeld kunnen vaststellen dat Lily uw blauwe ogen en blonde haar heeft geërfd. Voor zover ik weet, bevat de vakliteratuur slechts een paar gevallen van aantoonbare erfelijkheid. Zo is er een familie in Nederland waarvan vrijwel alle mannelijke leden in de gevangenis zitten. En het is bekend dat jongens die geboren worden met een extra Y-chromosoom vaak neigen naar het plegen van misdaden.’

‘Bestaat er een equivalent voor meisjes?’

‘Er zijn vrouwelijke psychopaten, maar of het erfelijk is?’ Hij schudt zijn hoofd. ‘Naar mijn mening wordt die veronderstelling niet voldoende door data onderbouwd.’

Data. Hij klinkt als Rob, met zijn cijfers en statistieken. Beide mannen hebben een enorm vertrouwen in cijfers. Zij citeren wetenschappelijke studies en grijpen terug op de laatste onderzoeken. Maar ik voel me daardoor allerm minst gerustgesteld.

‘Kijk niet zo bezorgd, mevrouw Ansdell.’ Dokter Cherry reikt over het bureau om een geruststellend klopje op mijn hand te geven. ‘Uw dochter is een volkomen normale driejarige. Het is een lief, aanhankelijk meisje, en u zei zelf dat ze zoiets nog nooit eerder heeft gedaan. U hoeft zich nergens zorgen over te maken.’

Lily is in haar autostoeltje in slaap gevallen tegen de tijd dat ik voor het huis van mijn tante stop. Ze doet rond deze tijd altijd een middagdutje en slaapt zo vast dat ze niet eens merkt dat ik haar uit het stoeltje til. Onbewust drukt ze Ezel tegen zich aan, het pluchen beest dat altijd overal mee naartoe gaat. De arme Ezel ziet er een beetje onsmakelijk uit, gerafeld, vol kwijlvlekken en ongetwijfeld stikvol bacteriën, en is

al zo vaak opgelapt dat hij op een dierlijke Frankenstein lijkt, vol amateuristische zigzagsteken van mijn hand. Ik zie dat zijn vacht alweer een scheurtje vertoont waar de vulling door naar buiten begint te puilen.

‘Ach gut,’ kirt tante Val als ik met Lily op mijn arm binnenkom. ‘Wat een engeltje.’

‘Mag ik haar op jouw bed leggen?’

‘Natuurlijk. Laat de deur maar open zodat we het kunnen horen als ze wakker wordt.’

Ik breng Lily naar Vals slaapkamer en vlij haar zachtjes op het bed. Een ogenblik blijf ik naar haar staan kijken, nog altijd verrukt van de aanblik van mijn slapende dochter. Ik buig me over haar heen, snuif haar geur op en voel de warmte van haar rozige wangetjes. Ze zucht en mompelt in haar slaap ‘mama’, een woord dat ik zo graag wilde horen tijdens de hartverscheurende jaren toen ik tevergeefs probeerde zwanger te worden.

‘Lieve kleine schat van me,’ fluister ik.

‘En? Wat zei dokter Cherry?’ vraagt Val als ik de huiskamer binnenkom.

‘Dat ik me nergens zorgen over hoeft te maken.’

‘Heb ik het niet gezegd? Kinderen en huisdieren kunnen soms gewoon niet met elkaar overweg. Jij weet het zelf niet meer, maar toen jij twee was, zat je mijn oude hond altijd te plagen. Op een gegeven moment hapte hij naar je. Instinctief sloeg je terug. Ik denk dat er net zoiets is gebeurd met Lily en Juniper. Soms reageren kinderen zonder erbij na te denken. Zonder te beseffen wat de gevolgen zijn.’

Ik kijk uit het raam naar Vals tuin, een klein paradijs met tomaatenplanten, weelderige kruiden en komkommers die ze tegen staken heeft geleid. Mijn vader hield ook van tuinieren. Hij hield van koken en gedichten voorlezen en zingen, ook al kon hij geen wijs houden. Net als zijn zus. Op de foto’s uit hun jeugd lijken ze uiterlijk ook erg op elkaar, mager en gebruind, allebei met een jongensachtig kapsel. Er staan bij Val zoveel foto’s van mijn vader dat ik altijd een beetje droevig word als ik hier ben. Aan de muur tegenover me hangen foto’s van hem op verschillende leeftijden: op zijn tiende met zijn vishengel, op zijn twaalfde voor zijn amateurradio en op zijn achttiende met zijn

schooldiploma. Op alle foto's glimlacht hij openhartig en serieus.

Op de boekenplank staat een foto van hem en mijn moeder, die is genomen op de dag dat ze met mij uit het ziekenhuis kwamen. Het is de enige foto van mijn moeder die Val in haar huis toestaat. En dat alleen omdat ik erop sta.

Ik loop ernaartoe om hun gezichten te bekijken. 'Wat lijkt ik veel op haar. Dat is me nog nooit eerder opgevallen.'

'Dat klopt, en ze was een schoonheid. Camilla kon geen kamer binnenkomen of iedereen keek naar haar. De eerste de beste keer dat je vader haar zag, was hij verloren. En zij zette meteen haar klauwen in hem.'

'Haatte je haar zo?'

'Of ik haar haatte?' Val denkt na. 'Nee, dat zou ik niet zeggen. In elk geval niet in het begin. Ze heeft mij, net zoals iedereen die haar ontmoette, helemaal voor zich ingenomen met haar charme. Je ontmoet niet vaak een vrouw als zij, die alles mee heeft. Schoonheid, een goed stel hersens, talent, en een subliem stijlgevoel.'

Ik lach spijtig. 'Dat laatste heb ik niet van haar geërfd.'

'Lieverd, jij hebt van je beide ouders het beste geërfd. Het muzikale talent en de schoonheid van je moeder en het gulle hart van je vader. Mike was gek op jou. Het is alleen jammer dat hij juist op háár verliefd moest worden om jou te krijgen. Maar alle mannen waren verliefd op haar. Ze had iets over zich waardoor je hulpeloos naar het centrum van haar krachtveld werd gezogen.'

Ik denk aan mijn dochter, die dokter Cherry nu al om haar pink weet te winden. Lily is pas drie, maar neemt iedereen die haar ontmoet voor zich in. Ik heb dat talent niet, maar Lily heeft het bij haar geboorte meegekregen.

Ik zet de foto van mijn ouders weer op de plank en vraag aan Val: 'Wat is er eigenlijk precies met mijn broertje gebeurd?'

Ze verstijft en wendt haar ogen af; dit is duidelijk iets waar ze niet over wil praten. Ik heb altijd geweten dat er méér achter zat, dat de toedracht veel angstaanjager en verontrustender was dan mij is verteld. Ik heb nooit aangedrongen, maar nu moet ik wel.

'Val?'

‘Je weet wat er is gebeurd,’ zegt ze. ‘Ik heb het je verteld toen je oud genoeg was om het te kunnen begrijpen.’

‘Maar je hebt me geen details gegeven.’

‘Dat was nergens voor nodig.’

‘Maar nu wil ik het weten.’ Ik kijk in de richting van de slaapkamer waar mijn liefvallige dochtertje ligt te slapen. ‘Ik moet weten of Lily net zo is als zij.’

‘Hou op, Julia. Je begeeft je op een erg duister pad als je je gaat inbeelden dat Lily in welk opzicht dan ook iets van Camilla heeft.’

‘Al die jaren heb ik alleen fragmenten gehoord over wat er met mijn broertje is gebeurd, maar ik heb altijd het gevoel gehad dat er meer achter zit en dat jij het me niet wilt vertellen.’

‘Ook als je het volledige verhaal zou kennen, zou je het niet makkelijker te begrijpen vinden. Ik worstel er al dertig jaar mee.’

‘Wat heeft ze precies gedaan?’

Val denkt over de vraag na. ‘Tijdens de rechtszaak noemden de psychiaters het postnatale depressie. Je vader geloofde hen. Hij wilde het geloven en was erg opgelucht toen ze naar een inrichting werd gestuurd en niet naar de gevangenis.’

‘Maar in die inrichting hebben ze haar laten sterven aan een blindedarmontsteking.’

Val zwijgt en ontwijkt mijn blik. De stilte wordt zo drukkend dat we eronder verpletterd dreigen te raken als ik er niet iets aan doe. ‘Val, wat hou je voor me achter?’ vraag ik zachtjes.

‘Het spijt me, Julia. Je hebt gelijk. Ik ben niet helemaal eerlijk geweest. In elk geval niet hierover.’

‘Waarover?’

‘Over hoe je moeder is gestorven.’

‘Ik dacht dat ze was gestorven aan de gevolgen van een blindedarmontsteking. Dat zeiden jij en papa altijd. Dat het twee jaar nadat ze naar de inrichting was gestuurd, was gebeurd.’

‘Het was inderdaad twee jaar nadat ze was opgenomen.’ Val zucht. ‘Ik wilde je dit niet vertellen, maar je zegt dat je de waarheid wilt weten. Je moeder is gestorven aan een buitenbaarmoederlijke zwangerschap.’

‘Een zwangerschap? Maar ze zat in een psychiatrische inrichting.’

‘Inderdaad. Camilla heeft niet gezegd wie de vader was en daar is ook nooit iemand achter gekomen. Nadat ze was gestorven, hebben ze in haar kamer allerlei verboden artikelen gevonden. Sterkedrank, kostbare sieraden, make-up. Ik denk dat ze met mannen naar bed ging om dergelijke spullen te krijgen en dat ze dat vrijwillig deed. Ik zou haar er in elk geval best voor hebben aangezien.’

‘Maar ze was een patiënt. Ze leed aan een psychische stoornis.’

‘Dat zeiden de psychiaters tijdens de rechtszaak, maar als je het mij vraagt, was Camilla niet depressief en ook niet psychotisch. Ze verveelde zich alleen maar. Ze was verongelikt. Ze had genoeg van de nieuwe baby, die last had van krampjes en daarom aldoor hilde. Camilla was er altijd aan gewend geweest in het middelpunt van de belangstelling te staan. Ze was eraan gewend dat alle mannen naar haar keken. Ze was eraan gewend altijd haar zin te krijgen. Nu was ze een huisvrouw met twee kinderen die ze nooit had gewild. Tijdens de rechtszaak beweerde ze dat ze zich niet kon herinneren het te hebben gedaan, maar de buurman had alles gezien. Dat Camilla met je broertje op het balkon stond. Dat ze de baby met opzet naar beneden gooide. Ze liet hem niet zomaar vallen, maar smet hem met kracht naar beneden, vanaf de derde verdieping. Hij was pas drie weken oud, Julia. Een lief kindje met net zulke blauwe ogen als jij. Ik ben de Heer nog steeds dankbaar dat ik die dag op jou paste.’ Val haalt diep adem en kijkt me aan. ‘Anders was jij nu misschien ook dood geweest.’